

MESEČNI BILTEN

11/2021

ZVEZA SLOVENSKIH DRUŠTEV NA HRVAŠKEM
SAVEZ SLOVENSKIH DRUŠTAVA U HRVATSKOJ

VOŠČILA

november 2021

25. obletnica Mešanega pevskega zbora Triglav Split

Društvo SKD Triglav iz Splita je 26. novembra praznovalo 25 let delovanja Mešanega pevskega

zbora Triglav Split. Vodstvu društva in vsem članom iskreno čestitamo in jim želimo še mnogo lepih pesmi!

AKTUALNE NOVICE

november 2021

Ministrice na obisku v Dalmaciji in Črni Gori

Ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch se je konec novembra mudila na obisku pri rojakih v Dalmaciji in Črni Gori. Z njo na poti sta bila tudi Rudi Merljak iz oddelka za Slovence v zamejstvu in Ana Šket iz oddelka za stike z javnostjo.

Prvi dan je ministrica obiskala Slovence, ki živijo in delujejo v Zadru in Splitu. V Zadru se je srečala s predsednico in članicama Slovenskega kulturnega društva Lipa. V Splitu je obiskala Slovensko kulturno društvo Triglav in se srečala s predsednikom mag. Cvetom Šušmeljem in voditelji posameznih sekcij, ki delujejo znotraj društva. Srečanja se je udeležil tudi nekdanji častni konzul Republike Slovenije v Splitu Branko Roglić. Po koncu srečanja je ministrica obiskala tudi prostore slovenskega generalnega konzulata v Splitu. Zvečer se je udeležila koncerta ob 25. obletnici pevskega zbora Slovenskega kulturnega društva Triglav.

Drugi dan je ministrica obiskala Slovensko kulturno društvo Lipa iz Dubrovnika, kjer se je srečala s predsednico in upravnim odborom društva.

Tretji dan pa se je odpravila na obisk v Podgorico, v Črni Gori. Srečala se je s predsednikom in nekaterimi člani Društva Slovencev »Vida Matjan«. Pridružil se jim je tudi Veleposlanik Republike Slovenije Gregor Presker.

(Vir: <https://www.gov.si/novice/2021-11-26-ministrice-pri-slovencih-v-zadru-in-splitu-na-hrvaskem/>, <https://www.facebook.com/uradslovenci>)

Predstavitev Osrednje knjižnice Slovencev na Hrvaškem

15. novembra je Zveza slovenskih društev na Hrvaškem v sodelovanju z Mestno knjižnico »Ivan Goran Kovačić« iz Karlovca pripravila webinar na temo »Predstavitev Osrednje knjižnice Slovencev na Hrvaškem«. Knjižnico je predstavila njena vodja - Vedrana Kovač Vrana.

Osrednja knjižnica Slovencev je ena izmed desetih knjižnic narodnih manjšin in je del Mestne knjižnice »Ivan Goran Kovačić« v Karlovcu. Slavnostno odprtje Osrednje knjižnice Slovencev v Republiki Hrvaški je bilo 20. oktobra 1993. Knjižnica od začetka leta 2017 izvaja tečaj slovenščine, za katerega je s prijavami za projektno financiranje pridobila finančno podporo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. S tem projektom nadaljuje tudi v prihodnjih letih, glede na dosežene odlične rezultate in cilje ter veliko zanimanje uporabnikov.

Vsi zainteresirani si posnetek webinara lahko ogledajo na YouTube kanalu: <https://www.youtube.com/watch?v=ErzZhXJIOBO>.

(Vir: Zveza slovenskih društev na Hrvaškem)

Študij v Sloveniji

Za vse zainteresirane za študij v Sloveniji je 18. novembra potekala predstavitev, ki jo je pripravila ekipa Study in Slovenia, in je bila namenjena prav Slovencem v zamejstvu in po svetu.

Predstavljene so bile uporabne informacije glede študija in življenja v Sloveniji ter prednosti statusa študenta. Udeleženci predstavitve so se prav tako preko spleta srečali s predstavniki Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru, Univerze na Primorskem in Univerze v Novi Gorici.

Naj spomnimo, da se online prijave za vpis na Univerze v Sloveniji odprejo v februarju 2022, ne pozabite in bodite pozorni!

(Vir: <https://www.uni-lj.si/studij/prijavno-sprejemni-postopki/obvestila>)

19. november – Tradicionalni slovenski zajtrk

Glavni namen dneva slovenske hrane je podpora slovenskim pridelovalcem in predelovalcem hrane ter spodbujanje samooskrbe s kakovostno hrano iz lokalnega okolja. Obeležujemo ga vsako leto tretji petek v novembru, letos je bilo to 19. novembra.

V okviru dneva slovenske hrane poteka tudi projekt Tradicionalni slovenski zajtrk, v katerega so vključeni slovenski vrtci, osnovne šole ter druge institucije oziroma javni zavodi. Tudi v naših društvih ga obeležujemo, če se le da.

Za doseganje postavljenih ciljev se vrtce in osnovne šole spodbuja, da na dan izvedbe Tradicionalnega slovenskega zajtrka, izvedejo čim več različnih spremljajočih dejavnosti kot so npr. naravoslovni dnevi oziroma dnevi dejavnosti na temo zdrave prehrane, kmetijstva, čebelarstva ali svetovnega dneva čebel (20. 5.). Če zajtrk sestavijo iz kruha, mleka, masla, medu in jabolk, ki so bila pridelana oziroma predelana v Sloveniji, potem lahko uveljavljajo možnost povračila stroškov za nakup živil. (Vir: <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/dan-slovenske-hrane-in-tradicionalni-slovenski-zajtrk/>)

23. november – Dan Rudolfa Maistra

Dan Rudolfa Maistra praznujemo v spomin na 23. november 1918, ko je general Maister s svojo

vojsko razorožil nemško varnostno stražo in prevzel vojaško oblast v Mariboru.

General Rudolf Maister (1874 - 1934) je s svojimi borci ob koncu prve svetovne vojne po razpadu avstro-ogrsko monarhije dosegel, da je velik del slovenskega narodnognega in govornega območja Štajerske in Koroške prišel pod slovensko oziroma jugoslovansko upravo. Bil je tudi pesnik, slikar in velik ljubitelj knjig. Dan Rudolfa Maistra, 23. november, je slovenski državni praznik od leta 2005, ni pa dela prost dan.

Osrednja slovesnost ob letošnjem prazniku je bila predvidena v Kotljah na Koroškem, a kot so pojasnili v Zvezi društev general Maister, so jo bili zaradi epidemioloških razmer prisiljeni odpovedati. Je pa v predsedniški palači potekal dan odprtih vrat. Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je v letošnjem nagovoru poudaril, da je bil Maister velik Slovenec in domoljub, ki je s svojimi dejanji pustil »neizbrisno sled v slovenski zgodovini«.

(Vir:
<https://www.24ur.com/novice/slovenija/obelezujemo-drzavni-praznik-dan-rudolfa-maistra.html>)

25. november – Mednarodni dan boja proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini

Zakaj je treba opozarjati na nasilje nad ženskami in nasilje nad otroki? Gre za eno najbolj razširjenih in škodljivih kršitev človekovih pravic. Večinoma ostaja neprijavljeno zaradi stigme, strahu, sramu ali občutka ponižanja. Po podatkih Združenih narodov kar ena od treh žensk in deklet doživlja fizično ali spolno nasilje, največkrat s strani svojega intimnega partnerja.

Nasilje ni vedno vidno navzven. Vendar pa to, da navzven ni opazno, ne pomeni, da ne pušča posledic. Prav vsaka vrsta nasilja za žrtev pomeni izgubo dostojanstva, lastne moči in občutek ponižanja. Nedvomno negativno vpliva na njeno življenje in povzroči, da se žrtev na nobenem koraku življenja ne počuti varne. Zato je zelo pomembno, da o nasilju, njegovih žrtvah in posledicah spregovorimo, hkrati pa smo v okolju, v katerem živimo, pozorni na vse oblike nasilja tako nad ženskami kot tudi nad otroki.

Živeti v svetu brez nasilja in zlorab je pravica čisto vsakega izmed nas. Vse to pa se začne pri vsakem

posamezniku – le z zavestnim ravnanjem in nenehnim opozarjanjem na pravice žrtev nasilnih dejanj ter nesprejemljivost vsakršnega nasilja. Vsi skupaj si moramo prizadevati za širjenje zaupanja, ljubezni, razumevanja in sreče. Tako v družinah kot v svetu. Imejte se radi!

(Vir: <https://www.policija.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnost/sporocila-za-javnost-gpue/106650-obelezujemo-mednarodni-dan-boja-proti-nasilju-nad-zenskami>)

25. let Mešanega pevskega zbora Triglav Split

26. novembra so v Slovenskem kulturnem društву Triglav iz Splita proslavili 25. obletnico delovanja mešanega pevskega zbora, ki je slavnostni

program odprl s koncertom. Proslavi so se pridružili mnogi gostje iz drugih slovenskih društev (Dalmacija, Reka, Istra). V gosteh so bili tudi iz Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, in sicer v okviru obiskov slovenskih društev v Dalmaciji in Črni Gori. Prijetnim glasovom zбора in slovenski pesmi sta tako prisluhnila ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch in vodja sektorja Rudi Merljak. Pridružili so se jim tudi: predsednica Zveze slovenskih društev na Hrvaškem dr. Barbara Riman, župan mesta Split Ivica Puljak ter drugi gosti.

(Vir: <https://www.facebook.com/groups/324199394380307/>, <https://www.gov.si/novice/2021-11-26-ministrica-pri-slovcih-v-zadru-in-splitu-na-hrvaskem/>)

IZVEDENI DOGODKI V DRUŠTVIH

november 2021

SKD Istra, Pulj

6. novembra so se člani SKD Istra odpravili na letni izlet društva, in sicer v Memorialni center »Nikola Tesla« v Smiljanu, obiskali so tudi Vrela Gacke.

13. novembra pa je potekalo martinovanje v Zamaskem Dolu s člani slovenskih društev iz Istre. V organizaciji SKD Istra je bila 28. novembra prižgana prva adventna sveča na že tradicionalnem »Glasbenem adventnem vencu« na fontani v Flanatički ulici v Pulju. Zaradi epidemiološke situacije zbori niso nastopali, je pa korepetitorica društva Laura Marin nastopila na klaviaturah z adventnim in božičnim repertoarjem. Dogodek bo potekal vsako adventno nedeljo ob 17. uri, ko bo prižgana sveča ob glasbeni spremljavi (5., 12. in 19. decembra).

(Vir: SKD Istra, Pulj)

SKD Ajda, Umag

Člani istrskih slovenskih kulturnih društev, med njimi tudi SKD Ajda Umag, so 13. novembra skupaj martinovali v Vinariji Matijašić v Zamaskem Dolu.

V sredo, 17. novembra, je društvo obiskala RTV Koper - Capodistria z novinarko Tjašo Lotrič in

snemalcem Stojanom Vajngerlom. Posneli so prispevek o SKD Ajda, in sicer njihovo razstavo postavljeno ob 10. obletnici društva ter intervjuje s predsednico Danico Bojković, zborovodkinjo Vesno Car in enim od najstarejših članov društva gospodom Antonom Kosmino. Popoldne pa so posneli prihod koprskega Bibliobusa pred Osnovno šolo Marije in Line Umag. Učiteljica Darja Čubrić, ki poučuje slovenski jezik kot izbirni predmet na tej osnovni šoli, je pripravila svoje učence. Tina Saražin iz Osrednje knjižnice Srečka Vilharja iz Kopra je zanje pripravila predavanje na temo socialnih omrežij, čemur so prisluhnili z velikim zanimanjem. Povzpeli so se tudi na Bibliobus, si ogledali pestro ponudbo knjig in si jih tudi izposodili.

(Vir: SKD Ajda, Umag)

KD Slovenski dom, Karlovac

2. novembra je potekala tretja delavnica iz Cikla otroških delavnic v letu 2021 pod imenom »Spoznaj barve in abecedo«. Predavanja STEM 4 pa so bila odpovedana zaradi nepovoljne epidemiološke situacije.

(Vir: KD Slovenski dom, Karlovac)

SKD Lipa, Zadar

Društvo SKD Lipa v Zadru je že štirinajsto leto zapovrstjo organiziralo likovno kolonijo, letos imenovano »2021 Turanj«, na kateri je sodelovalo 33 akademskih in ljubiteljskih slikarjev iz slovenskih društev na Hrvaškem in iz Slovenije, pridružilo pa se jim je tudi Društvo Slovencev iz Tuzle, BIH. Zaradi epidemiološke situacije kolonije niso uspeli izvesti na tradicionalen način, temveč virtualno. Program otvoritve 14. likovne razstave je potekal 11. novembra v prostorih Mestne knjižnice Zadar, oddelek Arbanasi. Dogodek je popestril film, kjer so predvajali slike avtorjev in njihove portrete. Virtualni pregled razstave si lahko ogledate na: <https://www.youtube.com/watch?v=tEcPdLMtsDU>. V sklopu svojega potovanja po Jadranski obali pa so 26. novembra društvo obiskali predstavniki Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v Zamejstvu in po svetu. Sestali so se s predsednico društva Darjo Jusup, podpredsednico Rafaelo Štulina in tajnico Ireno Vlakić. Druženje je potekalo v prijetnem ozračju z »domačo besedo«.

(Vir: SKD Lipa, Zadar)

SKD Lipa, Dubrovnik

V kreativnih delavnicah so ob četrtkih v društvu izdelovali božično-novoletne okraske. Pri delu so uporabljali naravne in reciklirane materiale ter jih spremenjali v nove, uporabne in koristne okraske za božična drevesa ali namizno dekoracijo. Nastajali so zanimivi dolgobradati škratje, origami zvezde in smrečice iz tekstila. Svoje izdelke so lahko odnesli v svoje domove, nekaj pa so jih prihranili za obdarovanje članov društva, ki jih bodo obiskali v adventnem času.

V soboto, 27. novembra, pa jih je v prostorih društva obiskala ministrica dr. Helena Jaklitsch iz Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu z dvočlansko delegacijo, katero sta sestavljala Rudi Merljak in Ana Šket. Na dvournem srečanju, na katerem je sodeloval tudi upravni odbor društva, so predstavnikom Urada predstavili društvo in se pogovorili o tekočih težavah s katerimi se le-to srečuje. Z lepimi vtisi in z vetrom v jadra veslajo naprej po temeljnih poteh društvenega poslanstva.

(Vir: SKD Lipa, Dubrovnik)

Slovenski dom KPD Bazovica, Reka

Likovna skupina društva je tudi letos poslala nekaj svojih slik na 14. likovno kolonijo v Zadar. Članice so se veselile dogodka v živo, a je bil odhod v Zadar v zadnjem trenutku odpovedan zaradi epidemioloških razmer. V novembru so bile, žal, odpovedane tudi otroške delavnice med počitnicami, a so otroci iz skupine, ki hodijo k pouku slovenščine, vseeno s svojimi prispevki sodelovali v literarnem natečaju Zveze slovenskih društev na Hrvaškem. Pouk slovenskega jezika za odrasle pa je potekal nemoteno, z upoštevanjem vseh navodil.

(Vir: Slovenski dom KPD Bazovica, Reka)

SKD Triglav, Split

Tradicionalni slovenski zajtrk je 20. novembra potekal v prostorih društva, katerega se je udeležila tudi otroška skupina Kekec. Ob skodelici alpskega mleka, čaja, kave so zagrizli v ajdov kruhek z maslom in cvetličnim medom, nekdo z doma narejeno marmelado, potem pa še pojedli jabolko, mandarino, orehe in mandeljne. Obenem je tekel poučen klepet o pomenu zajtrka za zdravo in uravnoteženo prehrano, ki poskrbi za jutranjo energijo, posebej otrok in mladostnikov, ki jo potrebujejo za lažje sledenje učnemu procesu. Govorili so tudi o pomenu kmetijstva, živilske industrije, čebelarstva, prepoznavanju kakovostnih pridelanih in predelanih proizvodov in še o marsičem.

26. novembra je društvo organiziralo praznovanje ob 25. obletnici delovanja Mešanega pevskega zbora Triglav. O zgodovini in delovanju zbora, ki deluje pod vodstvom voditeljice Tatjane Kurajice, je spregovoril predsednik društva Triglav mag. Cveto Šušmelj. Srečanja so se udeležili tudi številni visoki gostje: dr. Helena Jaklitsch (ministrica z Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu), Rudi Merljak (vodja Sektorja za Slovence v zamejstvu), Branko Roglić (nekdanji generalni častni konzul RS v Splitu), dr. Barbara Riman (predsednica Zveze slovenskih društev na Hrvaškem) in Ivica Puljak (župan Mesta Split).

(Vir: SKD Triglav Split, Facebook stran Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu)

SKD Lipa, Buzet

4. novembra so bili člani društva na izletu v Smiljanu, kjer so obiskali Memorialni center »Nikola Tesla« in zatem Vrela Gacke. Izlet so realizirali v sodelovanju s Slovenskim kulturnim društvom Istra iz Pulja.

13. novembra pa je društvo organiziralo martinovanje slovenskih kulturnih društev iz Istre v Vinariji Matijašić - Zamaski Dol, kjer je sodelovalo

okvirno 58 članov različnih društev. (Vir: SKD Lipa, Buzet)

SKD Snežnik, Lovran

6. novembra se je majhna, toda hrabro ekipa SKD Snežnik v orkanskem vetruscu, megli in izjemno hladnem vremenu podala na Snježnik. Vodnik je bil Milivoj Filipović.

(Vir: Facebook stran SKD Snežnik, Lovran)

NAPOVEDNIK DOGODKOV V DRUŠTVIH

december 2021

Predstavljamo vam spored dogajanj, ki so načrtovana v slovenskih društvih na Hrvaškem v mesecu decembru 2021. Zaradi trenutnih epidemioloških razmer so dogajanja omejena.

O Za podrobnejše informacije se prosimo obrnite neposredno na posamezna društva, prav tako jih kontaktirajte tudi pred samim dogodkom, saj lahko zaradi epidemiološke situacije pride do sprememb pri organizaciji dogodka ali celo do njegove odpovedi.
Za nekatere dogodke je obvezno EU digitalno COVID potrdilo, kar je potrebno vnaprej preveriti z organizatorjem dogodka.

SKD Istra, Pulj

5., 12. in 19. 12. 2021 – »Glasbeni adventni venec«: slovesnost ob prižigu sveče na adventnem vencu, ob glasbeni spremljavi (fontana v Flanatički ulici v Pulju, vsako adventno nedeljo ob 17. uri)

10. 12. 2021 – Slovenski večer vseh slovenskih društev v Istri (okolica Žminja)

14. 12. 2021 – Skupščina SKD Istra

December 2021 – Izid video prispevka letošnjega Otroškega festivala multikulturnosti

Kontaktni podatki dostopni na:
<http://www.skdistra.hr/sl/kontakt/>

SKD Lipa, Buzet

10. 12. 2021 – Slovenski večer istrskih društev v Paladnjakih

Kontaktni podatki dostopni na:
https://www.slovenci.hr/?page_id=507

SKD Lipa, Zadar

9. 12. 2021 – Mednarodni dan človekovih pravic: »Z lepoto pesmi, besede in umetnosti« – kulturni program z gosti (Restavracija Galija – Borik, ob 17.30 uri)

Kontaktni podatki dostopni na:
www.slovenci.hr/?page_id=549

KD Slovenski dom Karlovac

6. 12. 2021 – Podelitev Miklavževih daril najmlajšim članom društva

December 2021 – Redna skupščina Kulturnega društva Slovenski dom Karlovac

Kontaktni podatki dostopni na:
www.slovenci.hr/?page_id=513

Slovenski dom KPD Bazovica, Reka

5. 12. 2021 – Likovna skupina gostuje v Lokvah z razstavo svojih del z naslovom »Idrijske čipke«

6. 12. 2021 – Obisk Sv. Miklavža za otroke (brez druženja)

19. 12. 2021 – Glasbena skupina na Adventu v Lokvah

December 2021 – Pouk slovenskega jezika za odrasle

Kontaktni podatki dostopni na:
https://www.bazovica.hr/?page_id=548

SKD Ajda, Umag

Konec decembra 2021 – Izid 5. številke letnega glasila društva, Ajdov cvet

Kontaktni podatki dostopni na:
https://www.slovenci.hr/?page_id=543

SKD Lipa, Dubrovnik

6. 12. 2021 – Miklavževa čajanka (domači piškoti in zeliščni čaj); obisk Miklavža, ki bo obdaril najmlajše člane društva

12. 12. 2021 – Sodelovanje društva na Zimskem festivalu mesta Dubrovnik z lutkarsko predstavo »Kdo je napravil Vidku srajčico«, avtorja Frana Levstika, prevajalca Luka Paljetka in v izvedbi članov društva (v Lazaretih, ob 15. uri)

17. 12. 2021 – »Ljubezen do bližnjega«: zaradi epidemioloških razmer bo obisk in obdaritev najstarejših članov društva potekala individualno na njihovih domovih

Kontaktni podatki dostopni na:
www.slovenci.hr/?page_id=510

SKD Triglav, Split

4. 12. 2021 – Miklavž, podelitev daril otrokom
9. 12. 2021 – Nastop MePZ Triglav pri SKD Lipa v Zadru, Dan ljudskih pravic
22. 12. 2021 – Božično-novoletna zabava

Kontaktni podatki dostopni na:
<https://triglav-split.hr/stiki>

Slovenski dom Zagreb

8. 12. 2021 – Razstava miniatur v sodelovanju z združenjem Fijaker. Fotografije, ki so prispele na natečaj 11. salona fotografij bodo tudi naprodaj, izkupiček pa bo namenjen v dobrodelne namene (ob 18. uri).

10. 12. 2021 – Predstavitev knjige Tišina za oči: svojo knjigo bo predstavil Branko Šömen, član Slovenskega doma Zagreb. Govori o pripadnikih t. i. Sonderkommande, taboriščnikih iz Auschwitza, zadolženih za izvlačenje trupel iz plinskih komor (ob 18. uri).

Kontaktni podatki dostopni na:
<http://www.slovenci-zagreb.hr/si/kontakti/>

Zveza slovenskih društev na Hrvaškem
Podpinjol 43
HR-51000 Reka
E-mail: zveza@slovenci.hr
Spletna stran: www.slovenci.hr

Uredila: Saša Kernjak Zubović
Priprava besedil: Sandra Grudenčić, Saša Kernjak Zubović
Zaporedna številka Mesečnega biltena: 9
Reka, november 2021

Bilten je brezplačen. Izdajanje Mesečnega biltena financira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu:

Naslov: Erjavčeva cesta 15, SI-1000 Ljubljana
Telefon: +386 1 230 80 00
E-pošta: urad.slovenci@gov.si

Za vsa konzularna vprašanja se lahko obrnete na Veleposlaništvo Republike Slovenije v Zagrebu:
Naslov: Alagovićeva 30, HR-10000 Zagreb
Telefon: +385 1 63 11 011
E-pošta: sloembassy.zagreb@gov.si